

Schriftlezing: Romeinen 5:1-11 en 1 Johannes 1:1 - 2:2

Tekst: Zondag 15

Ps. 139:1,2,11

Ps. 86:1,2,4

Gez. 89:3,4

Lb. 188:1,2

Gez. 91

Gehouden te: Baflo, 16-10-11 (14.30 u.)

Thema: Christus' lijden verbindt Gods liefde aan mijn leven

Gemeente van onze Heer Jezus Christus, broeders en zusters, jong en oud,

1. Liefde en toorn

Het gaat in zondag 15 over Gods liefde.

"Hé," denkt u, "ik lees hier over het lijden en de veroordeling van Christus en over de vloek van God die Jezus trof in plaats van mij. Ik belijd mijn geloof in Jezus Christus, die geleden heeft en onder Pontius Pilatus is gekruisigd. Maar ik zie geen woord over de liefde van God. Die woorden kom ik hier in elk geval niet tegen."

Dat klopt. Maar toch gaat het hier over de liefde van God voor u en voor mij.

"Ja," denkt iemand, "over de liefde van God gaat het bijna altijd in de preek. Dat horen we zo vaak, dat God ons liefheeft. En dat wij elkaar moeten liefhebben. En de toorn en de vloek van God komen niet aan de orde."

Dat kun je soms een beetje verwijtend horen. "De toorn van God laten de dominees liggen. Daar hebben ze het liever niet over. En dat God heilig is en een verterend vuur."

Het is waar, wij predikanten lopen zeker het gevaar om onze stokpaardjes te berijden. En preken over de liefde van God is veel plezieriger en aantrekkelijker voor prediker én hoorder dan wanneer het gaat over toorn, vloek en oordeel van God. Je kunt dan veel meer gevoelige snaren raken en zo.

Gods liefde is onvoorstelbaar groot, inclusief zijn toorn over de zonde en de ongerechtigheid van mensen, van ons en van de wereld. Daar kunnen we nooit genoeg over spreken en preken. Daar kunnen we ons nooit genoeg over verwonderen.

Maar wat is nu de liefde van God ten diepste? En waarin wordt de liefde van God zichtbaar en tastbaar?

Johannes schrijft:

"Hierin is Gods liefde ons geopenbaard: God heeft zijn enige Zoon in de wereld gezonden, opdat we door hem zouden leven. Het wezenlijke van de liefde is niet dat wij God hebben liefgehad, maar dat hij ons heeft liefgehad en zijn Zoon heeft gezonden om verzoening te brengen voor onze zonden." (1 Joh. 4:9,10)

Die woorden vormen, samen met Johannes' woord in hoofdstuk 2:2 – en andere bijbelgedeelten – de basis onder de tweede kernzin van antwoord 37 van de Heidelbergse Catechismus: *"Hij deed dit om door zijn lijden, als het enige zoenoffer, ons lichaam en onze ziel van het eeuwige oordeel te verlossen en Gods genade, gerechtigheid en het eeuwige leven voor ons te verwerven."*

Achter het woord 'zoenoffer' ziet u een klein tweetje staan. En daarbij dan de verwijzing onder andere naar die beide teksten uit 1 Johannes.

Jezus Christus is met zijn lijden het enige zoenoffer, waarmee aan God betaald is voor onze verlossing. Christus is zelf verzoening voor onze zonden, in eigen persoon. Conclusie: Gods liefde, Christus' lijden en mijn leven hebben alles met elkaar te maken en zijn aan elkaar verbonden.

Daarom is het thema van de preek:

Christus' lijden verbindt Gods liefde aan mijn leven.

2. Gods initiatief

Misschien vatten we Gods liefde wel verkeerd op, broeders en zusters. Of hebben we er een vertekend beeld van onder invloed van de geest van de tijd. Een beetje soft wellicht. Dat kan gemakkelijk in onze maatschappij die – nog? – bol staat van tolerantie en lief doen tegen elkaar. Een samenleving met een 'moet kunnen mentaliteit' in naam van de liefde. Je moet mensen hun gang laten gaan en ze geen strobreed in de weg leggen. Tenzij het de spuigaten uit loopt en de veiligheid van anderen bedreigd wordt.

In deze atmosfeer krijgen bijbelwoorden als 'God is liefde' gemakkelijk een softe kleur. En men probeert allerlei zaken en verhoudingen goed te praten met beroep op deze woorden.

God is liefde. Wat een veelzeggende boodschap, als je er goed over nadenkt. Wat een scherpte zit er ook in. Want Gods liefde is geen tolerante, vaderlijke beminnelijkheid. Laat staan lievigheid die ontzettend veel door de vingers ziet. En die wel oppast om mensenkinderen streng aan te pakken.

Gods liefde heeft in de eerste brief van Johannes betrekking op de meest bijzondere gave van God aan ons, aan zijn volk, aan de wereld. Namelijk de gave en de overgave van zijn Zoon Jezus Christus in het lijden en de dood aan het kruis. Wrede en verschrikkelijke werkelijkheid.

Johannes schrijft – ik haal zijn woorden nog een keer aan:

"... want God is liefde. En hierin is Gods liefde ons geopenbaard: God heeft zijn enige Zoon in de wereld gezonden, opdat we door hem zouden leven. Het wezenlijke van de liefde is niet dat wij God hebben liefgehad, maar dat hij ons heeft liefgehad en zijn Zoon heeft gezonden om verzoening te brengen voor onze zonden." (1 Joh. 4:8^b-10)

Zonder twijfel verwerkt Johannes hier, wat de Heer Jezus zelf heeft gezegd in het gesprek met Nicodémus. De overbekende woorden uit Johannes 3:16: *"Want God had de wereld zo lief dat hij zijn enige Zoon heeft gegeven, opdat iedereen die in hem gelooft, niet verloren gaat, maar eeuwig leven heeft."*

Nooit heerlijker kon God zijn liefde voor de wereld en voor zijn volk uiten, dan door het zenden van zijn eniggeboren Zoon. Die naam 'eniggeboren' krijgt kleur en

diepgang door de liefde van God. Want zijn Zoon is het liefste, het kostbaarste dat God de Vader heeft.

Hoe goddelijk groot is dan Gods liefde, dat Hij die Zoon naar deze wereld zendt. Met als taak en opdracht: zijn volk redden van hun zonde, de zonden van zijn volk te verzoenen. En langs die weg heel de wereld te redden van de ondergang en van de toorn van God.

God zendt zijn Zoon. Dat is een actieve daad van Gods liefde. Dat doet God voor ons. Hij bedoelt ons er mee en ons leven. *"Opdat wij zouden leven door Hem."* Dat is leven door Christus. Wij hebben geen leven zonder Hem. Buiten Hem is de dood. Leven ontvangen we enkel en alleen door zijn toedoen. Omdat Hij stierf voor ons en weer opstond uit de doden. Voor ons.

Dat is de liefde van God, van de Vader, de Zoon en de Heilige Geest. Het komt alleen bij Hem vandaan. Hij neemt voortdurend het initiatief in dezen.

De liefde begint niet bij ons mensen. Ook niet bij gelovige kinderen van God. Maar de liefde komt alleen en helemaal uit God. Het begint er niet mee, dat wij God hebben liefgehad, maar dat Hij ons heeft liefgehad. Dat laat Hij zien door zijn Zoon te zenden als een verzoening voor onze zonden.

Gods Zoon, Jezus Christus, is het zelf, die het weer goed maakt tussen ons en God. Persoonlijk. Het is goed om dat te benadrukken.

Natuurlijk, Hij bewerkt verzoening door wat Hij doet, namelijk zichzelf overgeven in dat verschrikkelijke lijden en die verschrikkelijke dood aan het kruis. Hij offert zichzelf als een brandoffer aan God. Actief en gewillig.

Maar het gaat vooral om wie Hij is. Persoonlijk is Hij, Gods Zoon Jezus Christus, verzoening voor onze zonden en niet alleen voor de onze, maar ook voor die van de hele wereld.

3. Verzoening

Verzoening betekent het wegdoen van onze zonden, van onze schuld door te betalen met het offer van zijn leven. De brandoffers en zoenoffers, die in de wet van Mozes waren voorgeschreven, waren een voorafschaduwing van het offer van de Middelaar. Een brandoffer werd geheel verbrand. Het symboliseert de totale overgave aan God. Dat bewerkt verzoening. De schuld is weg. De straf is betaald. Wat dat betreft zit er niets meer tussen God en ons. Dankzij onze Heer Jezus Christus, Gods Zoon.

Dat gaat helemaal van God uit. Niets in ons beweegt Hem daartoe. Het is alleen zijn liefde. Nergens is die zo groot, zo duidelijk als in Christus en zijn werk voor ons. God is liefde, in Christus. Liefde jegens ons.

Tussen haakjes: Dat verklaart ook de felheid van Johannes in deze brief. Bijvoorbeeld als het gaat om het aanwijzen van de antichrist. Want dan ziet hij de boodschap van God en zijn Zoon aangetast. Waar de Zoon van God geloochend wordt, daar is de duivel aan het werk. Daar wordt de antichrist zichtbaar.

Dat is de felheid van de liefde. De apostel van de liefde, Johannes, kreeg van de Heer samen met zijn broer Jakobus immers ook de bijnaam Boanerges, dat is zonen van de donder.

Het knalt waar Gods liefde wordt genegeerd en geloochend. En bij de liefde is de toorn van God bepaald niet buiten beeld. *"Want onze God is een verterend vuur,"* zegt de schrijver van de Hebreeënbrief in hoofdstuk 12:29.

Zo is God voor wie Christus verwerpen, wie zijn liefde negeren. En wie op die lijn het gebod om elkaar lief te hebben naast zich neerlegt.

God is liefde. Dat is een klemmend woord. Vooral vanwege het zenden van Gods Zoon Jezus Christus als een verzoening voor onze zonden en voor die van de gehele wereld.

Als we dan ook nog bedenken wie wij waren en zijn voor God, toen Hij zijn Zoon zond, dan blijkt de maat van Gods liefde helemaal onvoorstelbaar en goddelijk groot.

Niet alleen Johannes noemt de maat van Gods liefde. Ook de apostel Paulus verbindt Gods liefde aan Christus' lijden en dood en via dat lijden aan ons leven. En hij duidt aan wat voor effect het heeft op ons en onze positie tegenover God: in Christus zijn wij als rechtvaardigen aangenomen door God.

Hij schrijft in dat verband:

"Deze hoop zal niet worden beschaamd, omdat Gods liefde in ons hart is uitgegoten door de heilige Geest, die ons gegeven is. Toen wij nog hulpeloos waren is Christus immers voor ons, die op dat moment nog schuldig waren, gestorven.

Er is bijna niemand die voor een rechtvaardig mens wil sterven; slechts een enkeling durft voor een goed mens zijn leven te geven. Maar God bewees ons zijn liefde doordat Christus voor ons gestorven is toen wij nog zondaars waren." (Rom. 5:5-8)

Een paar hoofdstukken verder schrijft Paulus:

"Wat moeten wij hier verder over zeggen? Als God voor ons is, wie kan dan tegen ons zijn? Zal hij, die zijn eigen Zoon niet heeft gespaard, maar hem omwille van ons allen heeft prijsgegeven, ons met hem niet alles schenken?" (Rom. 8:31,32)

Onvoorstelbaar. Omwille van ons allen heeft God zijn eigen Zoon prijsgegeven, opgeofferd in vernedering, lijden en kruisdood. Zo wilde God ons redden.

Dat zeggen we eigenlijk heel gemakkelijk. Zo vertrouwd is dit evangelie ons geworden. We leven er gemakkelijk mee en misschien leven we er wel gemakkelijk overheen. Want de diepgang ervan dringt maar moeizaam tot ons door. Dat kan ook niet omdat het lijden van Christus voor ons niet te peilen is.

4. Geleden

Het is een enorm zwaarbeladen woord: "... die geleden heeft..." Niet eens zozeer vanwege het lichamelijke lijden, dat de Heer Jezus doorgemaakt heeft. Het was zwaar en erg genoeg. Denk aan de geseling, de kroon van doornen op zijn hoofd. En vooral het lijden op het kruis: een urenlange doodstrijd met hevige pijnen en benauwdheid. Maar daarin was de Heer Jezus niet de enige. Naast hem hingen nog twee mannen in dezelfde positie. En wat voor zwaar lichamen lijden hebben velen van zijn leerlingen in de loop van de eeuwen moeten doorstaan.

We vergeten dit lichamelijke lijden van de Heer niet. We bagatelliseren hen nog veel minder. Maar het is slechts één aspect.

Het andere aspect is niet vergelijkbaar met enig menselijk lijden. Dat heeft te maken met de toorn, het oordeel en de vloek van God, die Hem troffen. Terwijl Hij volmaakt onschuldig was.

Wij zouden er door getroffen moeten worden. Dat hadden wij mensen verdiend. Wij hadden moeten wegzinken onder de vloek van God en verbranden onder de toorn van de Heer.

Want wij hebben de Schepper beledigd door onze zonde en afval. Wij hebben God ontzettend boos gemaakt door onze opstand tegen Hem en door ons opstandige gedrag tot op vandaag.

Maar wat mag ik belijden over onze Middelaar, die geleden heeft?

"Christus heeft heel de tijd van zijn leven op aarde, maar vooral aan het einde daarvan, de toorn van God tegen de zonde van het hele menselijke geslacht aan lichaam en ziel gedragen."

Christus leed niet een paar uur of een paar dagen. Niet alleen zijn laatste week of zijn laatste vierentwintig uur. Daar denken wij vooral aan als we het over Jezus' lijden hebben. Zijn lijden aan het kruis. Lijden en kruis zijn voor ons gevoel synoniem. Maar Gods Zoon kwam voor levenslang lijden. Om te lijden ging Hij het menselijke leven in en de menselijke samenleving van zijn volk in de eerste plaats.

"Hij die de gestalte van God had, hield zijn gelijkheid aan God niet vast, maar deed er afstand van. Hij nam de gestalte aan van een slaaf en werd gelijk aan een mens.

En als mens verschenen, heeft hij zich vernederd en werd gehoorzaam tot in de dood – de dood aan het kruis." (Fil. 2:6-8)

Levenslang lijden, vanaf zijn conceptie door de kracht van de Heilige Geest tot en met zijn sterven aan het kruis van Golgota. Geen moment was Jezus zonder lijden. Alles stond in dat teken. Al waren er zeker ook momenten van grote vreugde in Jezus' leven. Dat lezen we ook in de evangeliën. Maar het zijn wel momenten van vreugde in God zijn Vader.

Lijden met toenemende zwaarte en intensiteit. Terecht zegt ons leerboek: "... maar vooral aan het einde daarvan..." Dan komt ons inderdaad voor de geest Jezus' laatste week, de lijdensweek. En zijn laatste uren met als dieptepunt het door God verlaten zijn in de drie uur durende duisternis.

Dan woedt de toorn van God op zijn felst in Jezus. Dan draagt Hij het oordeel. Dan draagt Hij de toorn en de vloek van God, hangend tussen hemel en aarde.

Jezus draagt de toorn van God. Dat is meer, actiever dan: Hij verdraagt de toorn van God. Hij laat het maar niet over zich heen komen bewegen of onbewogen.

Jezus geeft zich onder Gods toorn. Hij begeeft zich er onder, gewillig en gehoorzaam.

Hij geeft zich als de bliksemafleider voor Gods toorn. Hij trekt het vlammeende vuur van Gods woede naar zich toe. Zodat de bliksem niet meer inslaat in mijn leven.

Christus draagt de toorn van God, niet schokschouderend en mopperend, maar gehoorzaam en dus met grote liefde voor zijn Vader in de hemel. En met even grote liefde voor zijn volk, voor ons, voor de wereld die Hij komt redden, volgens het plan van God.

5. Van de hele wereld

De catechismus noemt in antwoord 37 "de zonde van het hele menselijke geslacht", waarover de toorn van God is gekomen.

Johannes heeft in zijn brief ook de wereld in het oog, op het spoor van Jezus' eigen woorden aan het adres van Nicodémus. Hij schrijft:

*"Kinderen, ik schrijf u dit opdat u niet zondigt. Mocht een van u echter toch zondigen, dan hebben wij een pleitbezorger bij de Vader: Jezus Christus, de rechtvaardige.
Hij is het die verzoening brengt voor onze zonden, en niet alleen voor die van ons, maar voor de zonden van de hele wereld."* (1 Joh. 2:1,2)

Jezus Christus is een verzoening voor onze zonden, maar ook voor die van de hele wereld. Is er sprake van algemene of zelfs algehele verzoening? Voor alle mensen, zonder uitzondering?

Maar waarom zou je dan nog geloven in Jezus Christus? Wat God aanwijst als de enige weg naar het behoud.

De Dordtse Leerregels zeggen het zo in hoofdstuk 2, artikel 3:

"De kruisdood van Gods Zoon is het enige offer en de volledige betaling voor de zonde. De kracht en de waarde ervan zijn oneindig en daarom is deze dood meer dan genoeg om de zonden van de hele wereld te verzoenen."

Ook dit belijdenisgeschrift verwijst in de kantlijn dan naar 1 Johannes 2:2.

Er is een Joods gezegde, dat luidt: "Wie een mens redt, redt de hele wereld." Zoiets, maar dan in het groot, op wereldniveau geldt van Jezus Christus. Hij komt zijn volk redden en daarin redt Hij de wereld, Gods wereld.

Hij doet dat door zijn lijden en dood.

6. Vrij van de vloek

Wat is daarvan nu het effect voor ons, die geloven in Hem? Wij worden gered van de toorn en het oordeel van God. Die hebben wij verdiend en zou geheid over ons gekomen zijn, als Jezus niet voor ons ingesprongen was en de toorn van God niet naar zich toegetrokken had.

Vrij van vloek word ik door het lijden en de kruisiging van Christus. De kruisiging van Christus heeft voor mij, voor ons een bijzondere betekenis:

"Ja, want daardoor ben ik er zeker van, dat Hij de vloek, die op mij lag, op Zich geladen heeft, omdat de kruisdood door God vervloekt was."

Christus' lijden verbindt Gods liefde aan mijn leven.

Jezus Christus is een verzoening voor onze zonden en voor die van de Heer wereld. Hij brengt verzoening. Hij maakt ons tot verzoende mensen, delend in de liefde van God.

Het nieuwe en tegelijk oude gebod om elkaar lief te hebben vloeit daaruit voort, niet vanzelfsprekend maar uit de kracht van Hem, die ons heeft liefgehad tot het einde. Lees het o.a. in 1 Johannes 4.

Ik mag in het geloof Jezus Christus belijden als de Zoon van God, die geleden heeft en onder Pontius Pilatus is veroordeeld en gekruisigd. Ik wil met Paulus niemand anders kennen dan Jezus Christus. Ja Hij, de gekruisigde.

Want Hij verlost mijn ziel en mijn lichaam van het eeuwige oordeel en verwierf voor mij en alle gelovigen Gods genade, gerechtigheid en het eeuwige leven.
"Dank, mijn Heiland voor uw lijden."

Amen.